

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/45/2015
Identifikačné číslo spisu:	6714215533
Dátum vydania rozhodnutia:	11.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6714215533.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore navrhovateľa: SIBA CONSULTANTS COMPANY, IČO: 66 528, so sídlom Trust Company Complex, Ajeltake Road, Ajeltake ostrov, Majuro, Marshallove ostrovy, MH 96900, zastúpeného ALMOND LEGAL s.r.o., advokátska kancelária, Grosslingova 4, Bratislava, IČO: 47 248 653, proti odporcovi: ZERDA Investment, s.r.o., IČO: 35 751 576, so sídlom Dunajská Streda, ul. Októbrová 1527/45, o návrhu navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, v konaní o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27. apríla 2014, č. k. 41Cob/133/2015-130, takto

rozhodol:

I. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27. apríla 2014, č. k. 41Cob/133/2015-130 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen uznesením zo dňa 19.11.2014, č. k. 13Cb/23/2014-102, nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil odporcovi zdržať sa akéhokoľvek konania, ktoré by smerovalo k výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam bez evidencie na LV a k hnutelným veciam nachádzajúcim sa na pozemkoch parc. č. KNC 8119/1, 8120/2, 8139, 8148, 8153, zapísaných na LV č. 5555 pre k. ú. V., U. V., vedenom Okresným úradom Detva, katastrálny odbor, zriadeného na základe Zmluvy o zriadení záložného práva uzavretej dňa 17.02.2014 medzi odporcom ako záložným veriteľom a spoločnosťou SITNO HOLDING, a.s., IČO: 36 049 32 ako záložcom zabezpečujúcej pohľadávky odporcu podľa Rámcovej zmluvy o pôžičkách zo dňa 20.05.2013 a ktoré bolo zapísané do Notárskeho centrálného registra záložných práv dňa 05.03.2014 pod č. 2456/2014 a zdržať sa akéhokoľvek konania, ktoré by smerovalo k výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam evidovaným na LV č. 5555, pre k. ú. V., U. V. vedenom Okresným úradom Detva, katastrálny odbor, a to k pozemkom - parcely registra „C“ parc. č. 8119/1 o výmere 1196 m² druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 8120/2 o výmere 16282 m² druh pozemku: ostatné plochy, parc. č. 8139 o výmere 727 m² druh pozemku: ostatné plochy, parc. č. 8148 o výmere 537 m² druh pozemku: ostatné plochy a parc. č. 8153 o výmere 2483 m² druh pozemku: ostatné plochy, ktoré bolo do katastra nehnuteľností zapísané dňa 07.05.2014 pod č. V 193/14-949/ 2014, na návrh podaný dňa 21.02.2014 na základe zmluvy zo dňa 10.02.2014 medzi odporcom ako záložným veriteľom a spoločnosťou SITNO HOLDING, a.s., IČO: 36 049 32 ako

záložcom, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Vo zvyšnej časti súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

2. Súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil tým, že dňa 03.11.2014 doručil navrhovateľ okresnému súdu odporovaciu žalobu a návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Vo veci samej sa domáhal rozhodnutia súdu, ktorým by určil, že právne úkony, ktorými spoločnosť SITNO HOLDING, a.s., IČO: 36 049 32 zriadila záložné právo k vyššie citovaným nehnuteľnostiam, sú voči navrhovateľovi právne neúčinné. Zároveň sa navrhovateľ predmetným podaním domáhal, aby súd odporcovi zakázal začať výkon záložného práva k uvedeným nehnuteľnostiam a hnutelným veciam, ktoré bolo zapísané do Notárskeho centrálného registra záložných práv dňa 05.03.2014, pod č. 2456/2014 a záložného práva, ktoré bolo do katastra nehnuteľností zapísané dňa 07.05.2014, pod č. V 193/14-949/ 2014 na návrh podaný dňa 21.02.2014, a to do času uplynutia 60 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia v konaní vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom, pod sp. zn. 16Rob/571/2014, alebo rozhodnutia súdu vo veci samej v konaní o určenie odporovateľnosti právnych úkonov podľa toho, čo nastane najneskôr, alebo alternatívne, aby predbežné opatrenie bolo nariadené do času uplynutia 60 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

3. Okresný súd Zvolen na základe predložených dokladov mal za osvedčené, že bolo potrebné priznať navrhovateľovi právnu ochranu vydaním predbežného opatrenia. Uviedol, že v prípade, ak by bol navrhovateľ vo veci samej úspešný a súd by skonštatoval, že právne úkony, ktorými dlžník spoločnosť SITNO HOLDING, a.s. dotknuté záložné práva zriadila, sú voči navrhovateľovi neúčinné a odporca by počas konania pristúpil k realizácii týchto záložných práv, účel odporovateľnosti právnych úkonov a aj rozhodnutia vo veci samej by bol zmarený. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia preto súd vychádzal zo základného princípu, kedy nevyhovením návrhu by mohla nastať situácia, ktorú by nebolo možné zvrátiť, a tým by právo navrhovateľa aj v prípade úspechu jeho návrhu na začatie konania nemohlo byť realizované. Nariadenie predbežného opatrenia nemá podľa súdu prvej inštancie na trvanie a existenciu dotknutých záložných práv žiaden vplyv. Odporca je len v určitom rozsahu obmedzený v tom, že na základe nariadeného predbežného opatrenia sa musí zdržať ich výkonu do času nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Ide však o obmedzenie, ktoré podľa názoru súdu musí odporca v tomto spore strpieť. Ďalej okresný súd uviedol, že zo skutkových a právnych okolností uvádzaných v návrhu mal preukázanú existenciu bezprostredne hroziacej ujmy, ktorá by mohla viesť vo vzťahu k navrhovateľovi k nezvratiteľnému následku. Obava z ohrozenia výkonu rozhodnutia (exekúcie) je v prejednávanej veci odôvodnená možným správaním sa odporcu, ktorý by bez nariadenia predbežného opatrenia mohol k realizácii záložných práv kedykoľvek pristúpiť. Pokiaľ ide o časový rozsah nariadeného predbežného opatrenia, súd nariadil predbežné opatrenie do času nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, nakoľko v tomto rozsahu považoval nariadenie predbežného opatrenia z hľadiska ochrany navrhovateľa za legitímne a dostatočné.

4. Na odvolanie odporcu, Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým uznesením zo dňa 27.04.2014, č. k. 41Cob/133/2015-130, uznesenie Okresného súdu Zvolen zo dňa 19.11.2014, č. k. 13Cb/23/2014-102 zrušil a konanie zastavil. Odvolací súd poukázal na § 76 ods. 1 písm. e/ a f/ O. s. p., § 102 ods. 1 O. s. p., § 103 O. s. p., § 104 O. s. p., § 105 ods. 1 a § 221 ods. 3 O. s. p. Uviedol, že výlučná príslušnosť súdu podľa § 88 ods. 1 písm. h/ O. s. p., sa nevzťahuje na všetky spory, ktorých predmetom sú práva a povinnosti súvisiace s nehnuteľnosťami. Výlučná príslušnosť sa obmedzuje na spory o existenciu práva k nehnuteľnosti, jeho trvanie a zánik. Nezahŕňa však práva a povinnosti z toho plynúce. V danej veci je podaná žaloba o určenie neúčinnosti právneho úkonu podľa § 42a Občianskeho zákonníka, a to zo záložnej zmluvy zo dňa 10.02.2014. Z uvedeného podľa odvolacieho súdu vyplýva, že sa netýka sporu o existenciu práva k nehnuteľnosti, jeho trvania a zániku. Po vznesení námietky nedostatku miestnej príslušnosti odporcom v odvolaní podanom proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia, odvolací súd skúmal miestnu príslušnosť súdu a dospel k záveru, že výlučná miestna príslušnosť Okresného súdu Zvolen podľa § 88 ods. 1 písm. h/ O. s. p., v tomto prípade nie je daná.

5. Odvolací súd konštatoval, že o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodoval miestne

nepríslušný súd. V uvedenej procesno-právnej situácii treba podľa odvolacieho súdu nedostatok procesnej podmienky miestnej príslušnosti považovať za neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. To znamená, že ak navrhovateľ podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia na miestne nepríslušnom súde, keď miestna príslušnosť nevyplývala z § 88 O. s. p., pričom odporca v odvolacom konaní námietku miestnej príslušnosti uplatnil, konanie muselo byť podľa § 104 ods. 1 prvá veta O. s. p., pre neodstrániteľný nedostatok podmienky zastavené. Preto odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 3 O. s. p. uznesenie okresného súdu zrušil a konanie o nariadení predbežného opatrenia podľa § 104 ods. 1 O. s. p. zastavil, a to pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania.

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že v konaní mu bola odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

7. Dovolateľ nesúhlasí s napadnutým uznesením odvolacieho súdu a má za to, že odvolací súd v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia miestnej príslušnosti súdu prvej inštancie na konanie o nariadení predbežného opatrenia rozhodol nesprávne, keď nariadené predbežné opatrenie zrušil a konanie o nariadení predbežného opatrenia zastavil.

8. Podľa dovolateľa je miestna príslušnosť okresného súdu založená správne, a to v súlade s § 88 ods. 1 písm. h/ O. s. p., podľa ktorého namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd, v obvode ktorého je nehnuteľnosť, ak sa konanie týka práva k nej, ak nie je daná príslušnosť podľa písm. b/, pričom právom k nehnuteľnosti je podľa dovolateľa najmä právo vlastnícke, spoluvlastnícke, záložné, nájomné, predkupné, právo z vecného bremena a podobne.

9. Dovolateľ zdôraznil, že nie je rozhodujúce to, akú podobu má odporovaný úkon - teda či ide o darovaciu zmluvu, alebo záložné právo, ale pre určenie osobitnej miestnej príslušnosti podľa § 88 ods. 1 písm. h/ O. s. p. je rozhodujúce to, že účinkom odporovania je možnosť uspokojiť sa z danej konkrétnej nehnuteľnosti - teda v predmetnom prípade neprevedenie nehnuteľností, ktoré sú zálohom, v rámci výkonu záložného práva v prospech odporcu ako záložného veriteľa a v konečnom dôsledku možnosť uspokojenia navrhovateľovej pohľadávky z nehnuteľností ako vlastníctva záložcu.

10. Dovolateľ poukázal na rozhodnutia iných súdov v danej veci a poukázal na skutočnosť, že ak je predmetom úkonu nehnuteľnosť, bude účinkom odporovania vznik práva uspokojiť sa z danej konkrétnej nehnuteľnosti. Ustanovenie § 88 ods. 1 písm. h/ O. s. p. neobmedzuje výlučnú príslušnosť výslovne len na konania týkajúce sa vecných práv, ale akýchkoľvek práv, ktoré možno konkrétne priradiť k určitej nehnuteľnosti. Keďže právo uspokojiť sa z predmetu neúčinného právneho úkonu podľa § 42b ods. 4 Občianskeho zákonníka, je takým právom, predpoklad aplikácie § 88 ods. 1 písm. h/ O. s. p. je daný, a tým výlučná miestna príslušnosť súdu, v obvode ktorého je nehnuteľnosť. Zároveň dovolateľ poukázal aj na skutočnosť, že odvolací súd nesprávne aplikoval rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR Odo/1207/2005 zo dňa 31.05.2005, ktoré bez bližšieho odôvodnenia iba citoval v odôvodnení napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

11. Navrhovateľ je preto presvedčený, že tu nebol daný dôvod na zrušenie uznesenia okresného súdu a na zastavenie konania o nariadení predbežného opatrenia, pretože uznesenie okresného súdu vydal súd správne miestne príslušný na konanie.

12. Odporca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas navrhovateľ zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

14. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 01.07.2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), dovolací súd

postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p. (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 239 O. s. p.

15. Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

16. Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

17. Podľa § 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky.

18. Dovolaním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z rozhodnutí podľa § 239 O. s. p., prípustnosť dovolania preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

19. Dovolací súd sa neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné i podľa § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z uvedených procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát).

20. Navrhovateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/, g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo.

21. S prihliadnutím na obsah dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky najskôr osobitne zameral, či navrhovateľovi bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., tak ako to tvrdí vo svojom dovolaní.

22. Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré stranám sporu občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím je aj uznesenie, ktorým odvolací súd nesprávne konanie zastaví.

23. Z obsahu spisu dovolací súd zisťuje, že navrhovateľ odporuje záložnému právu k nehnuteľnostiam bez evidencie na LV a k hnutelným veciam nachádzajúcim sa na pozemkoch parc. č. KNC 8119/1, 8120/2, 8139, 8148, 8153, zapísaných na LV č. 5555 pre k. ú. V., U. V. vedenom Okresným úradom Detva, katastrálny odbor, zriadenému na základe Zmluvy o zriadení záložného práva uzavretej dňa 17.02.2014 medzi odporcom ako záložným veriteľom a spoločnosťou SITNO HOLDING, a.s., IČO: 36 049 32 ako záložcom zabezpečujúcej pohľadávky odporcu podľa Rámcovej zmluvy o pôžičkách zo dňa 20.05.2013 a ktoré bolo zapísané do Notárskeho centrálného registra záložných práv dňa 05.03.2014 pod č. 2456/2014.

24. Podľa § 88 ods. 1 písm h/ O. s. p. namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd, v obvode ktorého je nehnuteľnosť, ak sa konanie týka práva k nej, ak nie je daná príslušnosť podľa písm. b/. Aplikácia tohto písmena ust. § 88 O. s. p. prichádza do úvahy vtedy, ak ide o konanie, ktoré sa týka nehnuteľnosti. Právom k nehnuteľnosti v zmysle citovaného ustanovenia sa rozumie nielen vecné právo, ale i právo záväzkové. V tomto konaní sa vo veci samej navrhovateľ domáha vyslovenia právnej neúčinnosti zriadenia záložných práv k nehnuteľnostiam špecifikovaných v návrhu a úlohou súdu bude posúdiť naplnenie skutočností uvedených v § 42a a nasl. Občianskeho zákonníka. V prípade, ak by bol navrhovateľ úspešný a jeho návrhu na vyslovenie neúčinnosti zriadenia záložných práv by sa vyhovel, odporovací právny úkon - záložné právo - by právoplatným rozhodnutím súdu strácal účinnosť voči osobe oprávnenej k odporovaniu. Je preto nepochybné, že i v tomto prípade sa miestna príslušnosť súdu zakladá podľa obvodu nehnuteľnosti, resp. podľa § 88 ods. 1 písm h/ O. s. p.

25. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd zastavením konania pre ktoré neboli splnené zákonné podmienky odňal navrhovateľovi možnosť konať pred príslušným súdom, čím konanie zaťažil vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Zistená procesná vada je dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť.

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky, preto dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, § 450 C. s. p.).

27. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

28. Odvolací súd je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C. s. p.).

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.